

Мединський Олег,
Здобувач вищої освіти спеціальності
«Публічне управління та адміністрування»
Науковий керівник: Чикуркова А.Д.,
д.е.н., професор, завідувачка кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Подільський державно аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

МЕНЕДЖЕРІАЛЬНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Державний менеджмент – це характер публічного управління, зміст якого полягає не в тому, щоб надавати послуги самим організаціям державного управління, а, навпаки, налагоджувати взаємодію між державою і суспільством щодо задоволення суспільних інтересів і потреб.

Державний менеджмент об'єднує пропозиції щодо реформування державного управління, стараючись поєднати державний сектор та бізнес-середовище. Який включає в себе такі положення: підвищення прозорості бюджетів, з прив'язкою витрат до результатів діяльності, а не до використуваних ресурсів. Результати при цьому повинні бути представлені у вигляді кількісних показників ефективності та продуктивності; розгляд організацій державного сектора у таких, що засновані на ланцюжку партнерських відносин та мережі контрактів, забезпечують зв'язок стимулів з результатами діяльності; трансформація процесу надання послуг шляхом впровадження квазіринкових форм організації (зокрема, поділу функцій покупця і постачальника послуг) замість традиційних вертикальних функціональних структур, включають процес прийняття рішення про надання послуги планування і фінансування, а також сам процес надання

послуги; створення конкурентного середовища постачальників послуг, у тому числі конкуруючих між собою державних установ, приватних фірм і некомерційних організацій; поділ державних постачальників і проведення антимонопольної політики щодо приватних компанії - постачальників для надання споживачам вибору між постачальниками послуг для надання можливостей для вибору.

Початківцем менеджеріального підходу до державного управління є Девід Осборн і Тед Геблер (США). У своїй визнаній праці "Перебудова уряду" (Reinventing Government") проаналізували недоліки бюрократичної моделі управління, детально показали бажані та необхідні перебудови, які повинні вирішуватися на федеральному і місцевих рівнях [1].

Перебудова всіх рівнів державного управління зосереджена на 10 основних принципах:

1. Стимулююче управління: керувати, а не докоряти.
2. Управління, звернене до суспільства: уповноважувати, а не служити.
3. Конкуруюче управління: використання конкуренції в організації послуг.
4. Управління, рухоме своєю місією: перебудова організацій, які керуються правилами і нормами.
5. Управління, орієнтоване на результат: акцент на результат замість впровадження.
6. Управління, орієнтоване на споживача: первинні потреби споживача, а не бюрократії.
7. Підприємницьке управління: примноження замість марнотратства.
8. Передбачливе управління: профілактика замість терапії.
9. Децентралізоване управління: замість ієрархії участь і робота в команді.
10. Проринкове управління: поступові зміни на ринковій основі.

Порівнюємо бюрократичну та менеджеріальну модель державного управління, реалізація якої є для багатьох дослідників і державних діячів кінцевою метою сучасних адміністративних реформ. Критерії порівняння визначив відомий дослідник адміністративних реформ М. Берзелей [2].

Державне управління має свої певні основні риси (табл. 1, 2). Воно має загальнодержавний характер, тобто охоплює всі сфери життя суспільства; є виконавчим у відношенні до законодавчої діяльності, а тому називається підзаконним; є активним і цілеспрямованим; має безпосередніми об'єктами галузі економіки, соціально-культурного й адміністративно-політичного будівництва; має яскраво виражений організуючий зміст.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика державного менеджменту

Критерій	Державний менеджмент	Менеджмент організацій бюрократичного типу.
Організація процесів	Виконання робіт, завдань і процесів, що протікають в організації.	Надання значимості функціям та статусу щодо виконання завдань
Способи досягнення мети	Мультипрофесійна команда для виконання прийняття проекту (програми).	Бюрократія та ієрархія.
Поділ повноважень	Прийняття рішення делегуються команді, як виконує (програму).	У відповідності до законодавства.
Ефективність діяльності	За ступенем задоволення потреб .	За ступенем використання бюджету.
Персоналіфікація	Зацікавленість у виконанні проекту(програми), підбір кадрів у залежності від типу проекту (програми).	Орієнтація на забезпечення середнього задоволення потреб організаціями масового типу.

Джерело: [1].

Таблиця 2

Порівняльна організації державно-адміністративного управління та державного менеджменту.

Критерій	Державно адміністративний-менеджмент	Державний менеджмент
Розмір організації	Великий розмір організації, побудованої на формальних організаційних структурах	Невеликі розміри організації побудованої на принципах менеджменту
Ступінь формалізації	Управлінські операції й процедури мають регламентований характер, визначені нормою закону та строго структуровані для різних рівнів влади.	Управлінські операції й процедури виконуються у залежності від актуальності, ефективності та інноваційності встановлених цілей
Раціоналізації організації	Раціоналізація визначається у відповідності до ієрархії цілей та структури організації	Постійні зміни зовнішнього середовища сприяють удосконаленню управління. Прагне до розширення та інтегрованості
Ієрархія організації	Висока ступінь ієрархії визначає субординацію та рівні повноважень для різних рівнів управління. Централізоване управління	Координаційний тип управління. Повноваження та відповідальність поділяється відповідно до рівня управління.
Спеціалізація організації	Поділ праці здійснюється у відповідності до специфіки діяльності, або за людськими якостями	Створюється мережа незалежних організацій (агенств)

Джерело: [2].

У процесі цієї діяльності організуються відносини між людьми та їх колективами, здійснюється об'єднання і координація спільної праці в межах

всього суспільства; здійснюється повсякденно і безперервно (на відміну від законодавчої і судової діяльності); має юридично-владний або розпорядчий характер. Виконавча діяльність здійснюється від імені держави. Кожен суб'єкт управління наділяється державою певним обсягом розпорядчих прав, за допомогою яких і досягається мета виконавчої діяльності. Саме тому органи державного управління називають виконавчо-розпорядчими, а діяльність, яку вони здійснюють, – виконавчо-розпорядчою [4].

Таким чином, під державним управлінням слід розуміти специфічну діяльність держави, що виявляється у функціонуванні низки уповноважених структур (органів) з реалізації виконавчо-розпорядчих функцій, що безперервно, планомірно, владно і в рамках правових установлень впливають на суспільну систему з метою її вдосконалення відповідно до публічних інтересів [3].

Список використаних джерел

1. https://pidruchniki.com/1522112041981/menedzhment/derzhavniy_menedzhment.
2. https://studopedia.com.ua/1_137885_sutnist-osnovni-risi-ta-struktura-derzhavnogo-upravlinnya.html.
3. Чикуркова А.Д., Прокопчук Л.М. Громадський контроль як дієвий механізм здійснення народовладдя. Проблеми публічного управління та адміністрування на регіональному рівні: матеріали міжрегіональної науково-практичної конференції. Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. ФОП Паляниця В. А., 2019. С. 20-21.
4. Чикуркова А.Д. Міжнародний досвід оцінки ефективності публічного управління. Наука і освіта в інтелектуально-інноваційному розвитку суспільства»: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. (16-17 травня 2019 року). Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2019. С. 205-207